N. 200. 1831.

BREDASCHE
Staat-, Letterkundige
Nieuws-
COURANT
en Wetenschappelijk
Blad.

Vrijdag den 23 September.

NEDERLANDEN.

Breda, den 22sten September.

LEOPOLD VAN SAXE-COBURG GEKENZIJNS DE VORST VAN DEN BELGEN KEUZE.

De zijn menschen, die noch door teregtwijzingen, noch door onderwijzing verbeterd worden; die, zelfs in de verachting van hunnen eigen wanhang, eenen prikkel te meer beschouwen tot eene steeds klimmende snoodheid. Wezens, die, bij gebrek aan de noodige verdiensten, om eene gezegende beroemdheid te verwerven, in eene gevreesde berüchtheid het eenig middel tot instandhouding van hun aanwezen bezitten.

Wie, die een aanzien van den oorsprong en gang des Belgischen opstands geen vreemdeling is, herkent niet in deze schets, vooral, de schrijvers van het bekende Brusselsche dagblad *le Courrier*? Noch de ongelukkige toestand van België, waartoe zij zoo krachtdadig medegewerkt hebben, noch de nederlagen, welke destijds leger tot het verwerp der bespotting van geheel Europa verstrekten, hebben deze elendigen wijzer gemaakt. Alleen de vrees voor eene hollandsche kastijding deed hen sedert dagen zwijgen, doch maandelijks heeft fransche hulp de bezwijmden weder bijgebragt, en zij hervatten de schadelijke rol, waartoe hun verachtelijke aanleg hen bestemde.

Wij willen thans niet stilstaan bij den hoon, op nieuw door den *Courrier* tegen onzen Koning uitgebraakt, evenmin als bij de logens, door hem ten aanzien van de liefde der Hollanders voor hunnen Vorst, zoo gretig verspreid. De eerste is te verheven, dan dat zoodanige laster Hem zoude kunnen bereiken; en wat de liefde zijner onderdanen betreft, daarvan heeft geheel Europa reeds zoo veel bewijzen gezien, dat geen getuigenis van een schendblad in deze iets afdoet. Op het oogenblik, dat wij deze regels schrijven, ontvangt onze Koning en zijn gezin de ondubbelzinnigste blijken van goedkeuring, gehechtheid en liefde eener geheele getrouwe bevolking, die deze gevoelens niet alleen met den mond, bij blijde feestvieringen, uit; maar ze ook, op het slagveld, met haar kostelijkst bloed weet te bezegelen.

Omtrent iets anders moeten wij den *Courrier* teregtwijzen, ofschoon de zaak zelve ons geheel onverschillig is. Dat de Belgen na onderscheidene mislukte proeven, verheugd zijn eindelijk iemand te hebben gevonden, bij wien de zucht naar de koninklijke waardigheid sterker is dan regtschapenheid, kunnen wij begrijpen; maar niemand moet willen doen gelooven, dat *Leopold van Saxe-Coburg* de Vorst van der *Belgen* keuze is. De *Courrier*, die deze stelling luid verkondigt, schijnt zijne vroegere woorden, tijdens het debiteren over het Belgisch Koningschap vergeten. Hij schijnt vergeten, dat hij-zelf, nog in het begin dezes jaars, voor België geene uitkomst zag, dan in de keuze van den Hertog *van Leuchtenberg*. Zeker is het daarenboven, dat, zelfs in de geheele maand Februarij jl., schier niemand aan Prins *Leopold* dacht. Het is waar, zijn naam komt op de groote lijst der kandidaten tot den Belgischen troon voor, maar op die lijst prijken evenzeer de namen van een *Charles Rogier* en een *Rothschild*, zonder dat den *Anglo-Sax* eenige voorkeur boven den Luikschen advokaat of boven den jood der Koningen gegeven werd.

In zoo verre de Belgen eene *vrije* keuze hebben kunnen doen, is die keuze tusschen de Hertogen *de Nemours* en *van Leuchtenberg* verdeeld geweest. Het wezenlijke Belgische *Volk* dat is: het gedeelte der natie, welks welvaart den voorspoed en de grootheid des lands uitmaakt, zoude eene andere keuze dan een van deze beide gedaan hebben; een wensch, die nog in stille ontboezemd wordt. Het grootste deel der *zoogenaamden* volks, de eigenlijke oproerlingen, en onder deze de redactie van den *Courrier* bovenaan, gaf ondubbelzinnig te kennen, dat alleen een fransche prins den Belgen heil zoude kunnen aanbrengen. Bij de stemmingen verkreeg *Nemours* 97, *Leuchtenberg* 74 en de aartshertog *Karel* 21 stemmen. Indien *Saxe-Coburg* dan het, aan zeer hoog de Belgen gewenschte voorwerp was, is het te vermoeden, dat destijds nagenoeg niemand aan hem dacht. Belgische Autoriteiten zelfs hebben het destijds (5 Febr.) in een officiele circulaire gezegd, en de Courrier heeft zulks luider dan iemand anders nagebauwd, dat in de keuze van den hertog *de Nemours* de wenschen van alle *burgers* vereenigd waren geworden. De *Courrier* zoude dan ook de kaak gespeld hebben, die toen den naam van den bewoner van *Clermont* had durven uitspreken.

Eerst in de maand Maart, toen men het erig verlangen van *Leuchtenberg* meest opgegeven, de een ook elders met bedenkingschap blaauwtjes liep, is *Leopold* in aanmerking gekomen, schoon na vooraf de goedkeuring van *Lodewijk Philips* te dezen aanzien te hebben ingenomen. De tegenstand, welke dit kandidaatschap in België ondervond, is even als de langheden en listen, die daaruit eindelijk eene benoeming bewerkten, te algemeen bekend, dan dat wij die hier behoeven te herhalen. Genoegzaam is daaruit gebleken, zoo als ook uit de gehoorde handeling der natie blijkt, dat *Leopold van Saxe-Coburg* niets meer dan een middel is, een *wezen*, hetwelk men tegenwoordig schijnt te moeten hebben, ten einde men hem lende en daardoor hoogachte, maar omdat men geen beter, hem nemen moest, die niet de kandidaat van België, maar zulks van een doorslepen buitenlandsch ministerie was, aan welke leiband de heeren belgische gezagvoerders van dien tijd, als gehoorzame kinders gelopen — ja soms gestrompeld hebben.

Wij gunnen België hunnen nieuwen Koning, hunne beklagenswaardige braave Belgen, die, onder den ongedurigen Vorst, de overblijfselen hunner vorige welvaart zullen zien verdwijnen. Deze zijn een beter lot en een beter Vorst waardig. Nimmer hebben deze hunne stem kunnen geven tot verheffing eens mans, die alleen aan zijne vereeniging met de dochter eens Konings van Engeland zijn bekend zijn te danken heeft.

De *Courrier* zal intusschen wel doen, zijn zotteklap te verminderen. Het is waar, dat naar den wind te draaijen steeds een zijner karaktertrekken was. Wij herinneren ons zelfs, dat zijne collega's hem zulks verweten, zeggende: de *Courrier* was *oranje-gezind* tot op het oogenblik van de vervallen-verklaring der Nassaus, *Buonapartes-gezind* tot dat *Leuchtenberg* uitgesloten was, *Fransch-gezind* tot de weigering van den hertog *de Nemours*, daarop *Republikeinsch* tot aan de keuze van *Saxe-Coburg*, en . . . . het is op grond van deze waarnemingen meer dan te vermoeden, dat de *Postiljon* ophouden zal in den laatstgenoemden de liefde des volks te zien, zoodra deze gedwongen is weder naar *Clermont* over te steken.

— Men vernoemt dat aan Z. M. de twee navolgende vragen onderworpen geworden zijn:

1°. In hoe verre iemand, bij plaatsvervanging, bij de schutterij, zijnen broeder van dezelfde dienst vrijstellen kan, en

2°. Of de dienst bij plaatsvervanging, bij de nationale militie, regt geeft op vrijstelling van de dienst der schutterij.

Daarop, bij besluit van 4 dezer, jl. het navolgende is besloten:

1°. Dat de vrijstelling, bij de eerste vraag bedoeld, alleen dan kan worden toegekend, wanneer de bedoelde broeders te zamen bij hunne ouders inwonen, en 2°. Dat de bij de tweede vraag aangeduide omstandigheid, *geen regt* tot vrijstelling geeft.

Door deze beschikking is opgeheven de vroeger verstrekte autorisatie, om de in deze catagorien vallende personen voorloopig niet in de opzending te begrijpen; vermits de bewuste personen alsnu allen zullen moeten worden ingelijfd, met uitzondering alechts van de zoodanigen onder hen, die, met hunne bij de mobiele schutterij geremplaceerde broeders, bij hunne ouders mogten inwonen en overigens, door de positie van hunne familien, volgens de algemeene beginselen, omtrent het getal broeders, bij artikel

3 § k der wet van den 11den April 1827, vastgesteld, tot voorwaardelijke vrijstelling kunnen worden geregtigd beschouwd.

Nog de vraag zich opgedaan hebbende » of door de lotelingen, » welke, hoewel die ligtingen, hooge nommers hebben getrok» ken, maar echter tot de dienst waren gedisponeerd, voor zoo » verre in destijds, (in de onderstelling, dat hunne nommers uit » dienstplichtig zouden worden) geene vrijstelling mogen hebben » gereclameerd, of welke hunne reclames niet gegrond mogten » bevonden zijn, thans, naar aanleiding van Z. M. besluit dd. » 16 August 1827, in de gelegenheid *zouden* en *moeten* ge» steld worden, om de bij hen nader sedert dien tijd, opgeko» mene redenen van vrijstelling te doen gelden," op die vraag is door het Dep. van Binnenl. Zaken *toestemmend* beantwoord.

— Te Zundert zijn gisteren acht onzer in vrijheid gestelde krijgsgevangenen aangehouden. Van daag verwacht men er een gelijk transport.

AMSTERDAM, den 21 September.

De voorstelling in den Franschen schouwburg gegeven, en de ontvangst aldaar der Koninklijke familie, is even luisterrijk geweest als die van Maandag avond in den Hollandschen; een ieder voelde zich gelukkig voor de tweede maal het geheel Koninklijk geslacht, in de schouwburg-zaal vereenigd te zien en met de hartelijkste toejuichingen werden Hoogstdezelven weder ontvangen en begroet.

Heden is alhier eene groote parade van de schutterij, en deel troepen der 2de afdeeling infanterie; benevens de schutters te paard gehouden. Na dat dezelve, op den Dam geschaard, door den heer plaatselijken kommandant, den generaal-majoor *Hubner*, in oogenschouw genomen waren, verzelden Z. M., HH. KK. HH. den Prins van *Oranje*, in het uniform der schutterij, Prins *Frederik* en Prins *Albert*, benevens een niet zeer talrijken staf, het paleis; en doorliep Z. M., verzeld van de dirigenten, de onderscheidene gelederen. Aan het uiteinde van elke linie gekomen, weergalmde de lucht telkenmale van het enthousiast gejuich der menigte, die den Dam, dezelfs toegangen en zelfs de huizen, waarin zich H. M. de Koningin-Moeder en de drie Prinsessen, op het balkon van het paleis bevonden, om de parade te aanschouwen. De troepen defileerden vervolgens voor Z. M. en de Prinsen, die zich daartoe voor het paleis hadden geplaatst. Na het afmarcheren der troepen, was er geen houden meer aan het volk, bij duizenden drongen zij op den Dam en naar het paleis, om de geliefde Vorsten van nabij te beschouwen. De Koning vertoonde zich daarop, vergezeld van de Prinsen, meermaals op het balkon aan de overgroote menigte, en werd op nieuw met onbeschrijfelijk gejuich begroet.

Zoo men verzekert zal de Koninklijke familie ons morgen verlaten. Heden avond begeven Hoogstdezelve zich weder naar den schouwburg.

BELGIË.

Brussel, den 21sten September.

In de zitting der afgevaardigden van gisteren, hebben de beraadslagingen over de verpligtingen der miliciens en remplaçanten der nieuw opgeworpene klasse van 1826 plaats gehad. Het rapport daarover was reeds in de vorige zitting gelezen. De wet is met 70 tegen 20 stemmen doorgegaan.

De heer *Rogier* deed een voorstel, betreffende de kleeding en uitrusting der [illegible] welke geene middelen hebben, om zich op eigen kosten te voorzien.

De heer *Rodenbach* [illegible] de discussien, tot welke dit voorstel aanleiding gaf, op, dat de burgerwachters, toen zij ten strijde zouden trekken, noch hemden, noch schoenen hadden. De verdedigers des vaderlands, zeide hij, moeten echter hemden en schoenen hebben, en iemand moet hun die bezorgen.

De kamer gaat, wegens het voorstel van den heer *Jamme*, tot de orde van den dag over en scheidt zonder bepaald adjournement.

Ook de senaat is gisteren weder vergaderd geweest. In denzelven zijn eenige petitien ingekomen, en is dienvolgens eene commissie tot de petitien benoemd. De senaat hield zich vervolgens bezig met de beide wetten, het departement van oorlog betreffende, wordende over het ontslaan der officieren beschuldigd van slechte [illegible] talrijke stemmen aangenomen. Ook die wegens het openen van een [illegible] van 10 millioenen, werd door den senaat goedgekeurd.

De heer *Rhodius* [illegible] vervolgens de door de vertegenwoordigers aangenomen, hierboven vermelde wet, wegens de remplacementen over 1826 voor, dewelke in handen eener daartoe benoemde commissie gesteld werd. Waarna de vergadering, welke zonder zich bepaald te adjourneren, opgeheven werd.

— Pruissen, Frankrijk en Engeland hebben aan het hollandsch en belgisch gouvernement genotificeerd, dat zij zich tegen elke hervatting der vijandelijkheden, op den 10den october, van welke zijde ook begonnen, zouden verzetten. Indien de tijding waar is, hopen wij dat het ministerie zich beijveren zal haar te bevestigen.

(Courrier).

L'Emancipation verzekert, dat de londensche conferentie beslist heeft, dat de wapenschorsing tusschen de belgische en hollandsche troepen verlengd moet worden, zoo lang de onderhandelingen duren.

— De generaal *Belliard* is dezen nacht van Antwerpen teruggekomen.

— Eergisteren zijn twee hollandsche officieren met zes matrozen Rochefort aan wal gekomen, met bevel om den dijk van den Clara-polder te dichten. De belgische overigheid heeft geweigerd om tot dezelven bij te dragen; 7,200 [illegible] is overstroomd.

— Het gouvernement heeft eene aanmerkelijke bestelling van [illegible] in Engeland gedaan. Het heeft, bij een' bankier te London, eene som van zeven duizend pond sterling gedeponeerd, om in alle gevallen de prijzen der bestelling te dekken.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17den September.

(*vervolg; zie ons vorig nommer.*)

De kreet van *leve Polen! weg met de ministers!* werd heden morgen op nieuw op alle punten gehoord, waar dezelve den vorigen avond aangeheven geworden waren.

Tusschen twaalf en een ure, begaf de graaf *Sebastiani*, vergezeld van den heer *Casimir Périer*, zich in zijn rijtuig naar de kamer der afgevaardigden. Van alle kanten ging er, uit de onderscheiden groepen in de Rue des *Capucins*, een heftig maatgeschreeuw op. Het volk liep het rijtuig na en haalde hetzelve op de Place *Vendôme* in. De koetsier lag de zweep over de paarden, zoo dat het volk de snelrijdende rossen niet kon bedwingen, evenwel maakten eenige van den anderen kant toegesnelde muiters zich van de leidselen en strengen meesters; en de beide ministers waren genoodzaakt, uit het rijtuig te treden en in de wacht op geneid plein te vlugten. Eenige gelukkig toegesnelde nationale gingen des beschermden hunne vlugt. Het schijnt, dat de ministers langs anderen weg genomen hebben, om in de vergadering te komen.

Kort na dat de tumult op de Place *Vendôme* [illegible] ontstond er een ander in den tuin van het Palais-Royal. Daar hadden zich talrijke groepen in den [illegible] Eenigebevoorstoelen gekommen personen, lazen luider stemme de [illegible] en, van oogenblik tot oogenblik, weergalmde de lucht [illegible] *leven de Polen! weg met de Russen! weg met de ministers!*

Vlak tegen over het *Café Foy* hing een geschreven plakkaat met krijt omgeven aan een boom. De letterlijke stond: Aan het [illegible] verlaten heldhaftige Polen; eene vreeselijke bedreiging voor ons, Burgers, wacht de gevolgen daarvan niet af. Tot [illegible] Dadelijk stoot een ieder zijne winkel en weldra ontstonden er gevechten tusschen de volkshoopen en de stads-sergeanten, welke dezelve uiteen wilden drijven; de menigte wapende zich met stoelen en daar vielen gekwetsten. Een bataillon van het derde regiment ligte infanterie, den chin binnen gezonden, deed dat zelven ontruimen. De hekken werden gesloten en [illegible] moest zich verwijderen. Te vergeefs poogde de menigte, zich in de belendende straten, weder te vereenigen, zij werd door een toesnellend eskadron kavalerie uit een gedreven.

Terwijl dit gebeurde werd de winkel van een' geweermaker of wapensmit, in de Rue *de Rochechouart*, tegen over de Bibliotheek, opengebroken. De [illegible] nationale garde, belette echter den wegroovenvan vele wapenen. De weinige echter, dan het volk wist meester te worden, dienden, om zich tegen de politie gaat de te verzetten, zoo dat ook hier verscheidene lieden [illegible] steken geworden, anderen in hechtenis gezonden worden.

Bij het vallen van den avond werden deze volksvergaderingen talrijker en namen vooral eene vijandiger houding aan. Alle de réverbères in de Rue *Rochechouart* werden aan stukken geslagen. De bewoners der huizen in die straat plaatsten echter dadelijk licht voor de vensters.

Op den Boulevard, op den hoek der straat *Montmartre*, waren den de stads-rijtuigen (voitures de place) aangehouden, derzelven er van afgespannen en omver geworpen, om den weg te versperren en eene soort van barricades te vormen. Eenige hoornen werden mede afgezaagd, en, te dier plaatse, werden de patrouilles door de oproerige menigte, die zich alaar, achter deze versperringen verschansten, met straat-steenen geworpen. Ook hier werden eenige lieden gekwetst.

Op het plein voor het Palais-Royal, en voornamelijk in de straat *Montesquieu* en omstreken is herhaalde malen tusschen de volkshoopen en de stedelijke wacht gevochten. Daar zijn, met allen in de stegen, maar zelfs in de huizen, ruiters, doorgedrongen en hebben onder anderen de stille lezers uit eene lees-bibliothek verdreven. Morgen zal deswege eene aanklagt bij den regter worden ingeleverd.

Omtrent acht ure deed de regering de schouwburgen ontruimen. De volks-menigte zelve dreef de toeschouwers uit den italiaanschen

schouwburg, zeggende, dat het een tijd van rouw over de Polen en gedenszins van vermaak voor de Parijzenaars was. Deze maatregel bragt nogmaals eene menigte menschen op straat; maar de sterke patrouilles, die overal rond gingen en den regen, welke juist van pas begon te vallen, dreven langzamerhand de talrijke bevolking, welke het grootste gedeelte van den dag lange de straat gezwierd had, uit een.

Men heeft vele nationale gardes opgemerkt, die een rouwfloers om den arm droegen.

Des nachts ten elf ure scheen alles rustig.

Van den 10den September.

Het voorkomen der hoofdstad was heden minder onrustig dan gisteren. Tot op den middag wandelden de nieuwsgierigen op de Boulevards en in den omtrek van het Palais-Royal. Ten half twee omtrent begonnen zich eerst talrijke zamenschoolingen op de groote binnenplaats van het paleis te vormen. Dreigende kreten rezen er uit den hoop en verdubbelden zich, wanneer eenige lieden, tot het hof behoorende, zich aan de ramen vertoonden. Alstoen heeft de nationale garde de binnenplaats en den tuin van het Palais Royal doen ontruimen. De menigte in de naburige straten teruggedrongen, werd verder door sterke patrouilles verstrooid. Sterke pikketten kavallerie vormden een groot quarré voor den ingang van het paleis en beletten aldus aan de hoopen volks, om zich te herzamelen.

Talrijke arrestatien hadden er plaats in de omstreken van het Palais-Royal; een hoop volks van daar verdreven, begaf zich alstoen naar de voorsteden St. Denis, St. Martin en du Temple.

Ten vijf ure hadden er zamenschoolingen plaats op de Boulevard Montmartre, maar werden evenens verdreven.

Des avonds was alles rustig, veel volks doorliep de straten, maar sterke patrouilles gingen overal rond, zoo dat er niets gewelddadigs beproefd werd. (*Courrier Français.*)

De ministers schijnen zeer ongerust over de stemming der gemoederen. In den morgen van heden waren de schutterijen der stedelijke wacht tot veiligheid op de binnenplaats harer hotels gestationeerd. Men schijnt voor oogmerk te hebben de explicatien af te wachten, die morgen in de kamers der gedeputeerden zullen gegeven worden.

Deze leden heeft de Maire van Bordeaux de ingezetenen bij eene proclamatie tot rust aangemaand. Des avonds was er veel volks op de openbare pleinen verzameld, doch voor het overige de rust niet meerder gestoord geworden.

— De russische ambassadeur heeft zijne kostbaarste goederen en gewijde papieren bij den engelschen ambassadeur geborgen.

Heden, uit hoofde van den zondag, geene fondsen genoteerd.

ZWITSERLAND.

Neufchatel, den 12den September.

Gisteren is er eene insurrectie van de landlieden tegen Neufchatel uitgebarsten. Meer dan 800 landlieden hebben zich van de stad meester gemaakt, welke hij overeenkomst met de burgtwacht aan hen overgegeven is. Zij bezetten thans de citadel en zijn meesters van het arsenaal. Zij hebben ook een provisioneel gouvernement benoemd, uit zeven leden bestaande. De prussische gezagvoerders staan hunnen post gevolgd, doch konden het hier niet houden, aangezien de algemeene gezindheden der inwoners van Val-de-Ruz, zoodat zij van hier naar Locle gewerkt zijn.

PORTUGAL.

Lissabon, den 3den September.

Een portugeesch fregat brengt de volgende tijding van het eiland Madera:

Zoodra men op ons eiland vernomen had, dat een fransch smaldeel den ingang van de Taag veroverd had, ontstond er eene hevige gisting en een begin van insurrectie ten voordeele van donna *Maria da Gloria* onder de ingezetenen. De gouverneur ontwapende de meest bedenkelijken; maar toen hij vernam, dat de tijding van het binnenzeilen der fransche vloot van den Taag door den engelschen consul medegedeeld was geworden, toen stelde hij dezen consul in zijn eigen huis in arrest en plaatste eene sterke detachement voor hetzelve, om hem alle gemeenschap, met wien het ook wezen mogt, te beletten. De consul bevond zich, bij het vertrek van gemeld fregat, nog in dien toestand.

TURKIJE

Konstantinopel, den 25sten Augustus.

Even voor het afgaan van den post, ontvangen wij de zeer onverwachte tijding, dat de admiraal *Miaulis* het Grieksche smaldeel, waarvan hij zich in de haven van Poros meester gemaakt heeft, opdat hetzelve den Russen, (welke zich, in het belang der Grieksche regering zelve, van die vloot trachtten meester te maken) niet in handen vallen zou, op den 13den dezer in *brand gestoken* heeft. Onder deze schepen, zou zich het fregat *Hydra*, het voornaamste schip der grieksche marine, bevinden. *Miaulis* zou hetzelve in de lucht hebben doen springen. In Griekenland schijnt de grootste zegeloosheid en wanorde te heerschen.

Sedert den gelukkigen brand van Pera zijn er nog verscheiden pogingen tot brandstichting in Therapia, ja zelfs in de nog overgebleven gedeelte van Pera gedaan, doch door tijdig toegesnelde hulp verijdeld geworden.

— Binnen kort zal er, in deze hoofdstad, een nieuwspapier, in de turksche en fransche talen gesteld, in het licht verschijnen. De redactie van den franschen tekst zal, zoo men zegt, aan den heer *Blacque*, voormalig redacteur van *le Courrier de Smirne* en die van den turkschen tekt aan den rijks-historieschrijver *Essad Effendi* opgedragen worden.

Aan de Redactie der Bredasche Courant.

Mijne Heeren!

Het artikel Uwer Courant, waarin over de *oorlogs-gratificatien* gesproken wordt, heeft veler aandacht getrokken. Dat artikel is niet, zoo als veeltijds Courant-Artikelen, *verschillend* beoordeeld. De weinigen, die niet in den algemeenen uitroep: *"dat is waarheid"* deelden, bewaarden een diep, misnoegd stilzwijgen en bewezen juist daardoor, dat de [illegible] op eene algemeene leest gemaakt was, hun stond als of zij [illegible] hunne voeten vervaardigd was. Doch, zoo als gezegd is, het getal dier zwijgers of meesmuilenden was klein, en zeer gemakkelijk met den vinger aan te wijzen (1). Te meer heeft het gemelde artikel indruk gemaakt, daar de Bredasche Courant over onderscheidene, haar meermalen aangewezen misbruiken, doorgaans een inschikkelijk stilzwijgen bewaard heeft. De algemeenheid dezes blads maakt hetzelve echter tot een geschikt middel tot het leeren kennen en waarderen van personen en zaken, en daardoor tot het vermijden van dwaalbegrippen, die, vooral in dezen tijd, tot de bejammerenswaardigste gevolgtrekkingen leiden.

Bij hetgeen door UEd. ten opzigte van de gratificatie voor *de campagne* gezegd is, veroorloof ik mij nog het volgende te voegen. Door de verwisselingen welke in de garnizoenen plaats gehad hebben, hebben onderscheidene officieren [illegible] de eene of andere vesting bemoeten, in hunne vroegere [illegible] gemelde gratificatie ontvangen. Van daar, dat het aantal der, op die wijze het begunstigde officieren, in vergelijking der massa, zeer gering is. Van daar echter tevens, dat de *bezuiniging*, welke oogenschijnlijk drijfveer tot uitsluiting der vestingverdedigers geweest is, in vergelijking der oorlogskosten niet noemenswaardig is, en zeer zeker niet opweegt tegen het nadeel, van eenen anderen kant, door deze uitsluiting bewerkt.

Mogt aan deze opmerking, in uw zeer gelezen blad, eene plaats ingeruimd worden, en zij bijdragen tot de herstelling van eene dwaling, die, in zeker opzigt, eene onbilijkheid is!

Op de Noord-Nederlandsche Grenzen
den 11den Sept. 1831.

Uw bestendige Lezer
Q. N. *van het melsch leger.*

(1) Van dit aanwijzen houden wij niet, ten zij men er ons toe noodzaakt. Wij hebben ons, in het bewuste artikel, *bestrijding van misbruiken* ten doel gesteld, en daartoe alleen eenen *algemeenen* omtrek geteekend. Wie nu in dien omtrek zijn eigen beeld meenen te ontdekken, wijte zulks meer aan zich zelven dan aan ons, en -- verbetere zich. Dat wij [illegible] doen dan onderhandsche bedreigingen, die geen ander gevolg kunnen hebben dan ons te noodzaken tot het treden in *lijdelijkheden*, waartoe stof in overvloed voorhanden is; doch hetgeen wij, zoo lang mogelijk, willen vermijden. — Hier zal ons vertrouwen wij, verstaan.

Wat eene aanmerking van den schrijver des bovenstaanden betreft, daarop dient, dat wij van ons eenmaal aangenomen beginsel, om niet tot verspreiding van onheilstichtende klachten mede te werken, niet zijn afgegaan en zulks ook niet voornemens zijn. In *deze* zin zal ons blad minister oppositie-volk zijn. Iets anders is het echter misbruiken te bestrijden, die niet alleen de algemeene afkeuring verdienen, maar die zelfs de goedgezinden des gouvernements, in somtijds vervolgingen blijkbaar, [illegible] genwerken. Zulks rekenen wij mede tot onze verpligtingen, en [illegible] getrouw te vervullen. *(de Redactie.)*

De commissie ter ontvangst van vaderlandsche [illegible] gevestigd te Kampen, heeft het genoegen te berigten, dat zij [illegible] advertentie, heeft ontvangen:

[illegible] en pluksel, waartoe volijverig hebben medegewerkt de heeldames [illegible] van de heeren Kroese en Koolman, en van mejuffrouwen Roman en Blaser.

In de bussen der commissie £ 8-60.

In dezelfde, tot voorkoming en spoedige genezing der koortsen, heerschende onder de Overijsselsche schutterij in Zeeland, in eenen dag binnen Kampen verzameld, ƒ 114-25.

Aan interessen van een certificaat Werkelijke Schuld, groot ƒ 400, ƒ 4-25.

Van het instituut der heeren J. v. Wijk Az. en zoon, ƒ 40.

Van dezelfde, voor de zieke Overijsselsche schutters, ƒ 4-25.

Van N. N., tot hetzelfde doel, ƒ 5-00.

Van T., tot hetzelfde doel, ƒ 8-00.

Van den Wel-Ed. heer Nobel, 50-00.

Van den heer Lok, als opbrengst van een gegeven [illegible] door zijne leerlingen in de zangkunst, voor de schutterij [illegible] ƒ 22-00.

Van K. van Hulst, als zuivere opbrengst van het [illegible] van Roorda van Eisinga, getiteld, het zegevierend [illegible] ƒ 10-00.

Van J. L. E., eene coupon n°. 19512, groot ƒ 12-375.

Van mevrouw de weduwe Vrieze, ƒ 10-00.

Van een vrouwengezelschap, voor de schutterij van Kampen, ƒ 30-00.

Van onderscheidene personen: Van N. N. 14 flesschen wijn. — Van N. N. 11 dito dito. — Van N. N. een half anker dito.

Van I. M. te Steenwijk 60 achtste Ned. ponden tabak en 20 fless. bessenat.
Van N. N. een mandje met eenige flesschen bessenat.
Van eenige burgermeisjes een half anker wijn.

Dat de commissie daarvan heeft uitgereikt en verzonden:

Aan Theresia Smids, wed. van den in dezen strijd overledenen Geijsel, twee gratificatien, te zamen van *f* 10-00, en van 8 Maart tot 25 Mei eene wekelijksche gift van *f* 1-50.

Aan de wed. van den in dezen strijd overledenen van Dijk, van 1 Maart tot 25 Mei eene wekelijksche gift van *f* 1-50.

Aan den verminkten Reichenbach, eene wekelijksche gift van *f* 0,50.

Aan de Kamper schutterij een anker wijn en 25 ponden tabak.

Aan dezelfde 30 flesschen wijn en het nog aanwezend bessenat.

Aan de zieken onder de Overijsselsche schutters *f* 100.

Aan dezelfde, een anker genever en 25 ponden tabak.

Aan dezelfde, 60 achtste ponden tabak en 20 flesschen bessenat.

Aan het hospitaal te 's Hertogenbosch, 2 ankers wijn en 30 flesschen muscaat wijn.

Aan dito te Breda, 3 ankers wijn en het aanwezig zijnde pluksel en linnen.

De commissie kent hare landgenooten te wel, dan dat zij hen nog verder zou willen aanzetten tot het geven van nieuwe giften, wier noodzakelijkheid wel nog bestaat, maar welke zij overtuigd is, ook zonder aanmoediging spoedig te zullen ontvangen.

Kampen, 13 *September* 1831.

De Commissie voornoemd,
In derzelver naam,
B. van Wijk Jacobuszoon, *Secretaris*.

De Ondergeteekende, eerst aanwezend Officier van Gezondheid, heeft de eer aan de grootmoedige gevers te berigten, dat hij ontvangen heeft de navolgende liefdegiften, ter verkwikking der gekwetste en zieke krijgslieden alhier in het Hospitaal, als:

Van den heer Reuss & Comp. te Rotterdam, vijf baaltjes tabak, gem. B. no. 1-5.

Van mevr. Morus te Wageningen 1 pakje pluksel, zwagtels en compressen.

Van mevrouw A. Z. uit Zutphen, een mandje met 1 en een half Ned. pond pluksel, 36 windsels, 3 en een half Ned. pond rijst, 2 dito suiker, en een pakje gedroogde appelen.

Breda, 20 *September* 1831.

B. A. D. E.

Bij de ondergeteekenden is weder ontvangen geworden voor de vaderlandsche gekwetste strijders.

Van B. d. K. uit Dordrecht, een pakje pluksel.

Van P. uit de Willemstad, een pakje met 5 ons pluksel, 8 zwagtels en 25 compressen.

Van nog gekollecteerd in de hervormde kerk te Tjnaart, *f* 5-70.

BROESE & COMP.

Op donderdag den 13 October 1831, des avonds ten achte uren, in de Bovenzaal van de Societeit *de Vriendschap*, in den Langendelft, wijk H. No. 14, binnen *Middelburg*, Hoofdplaats der provincie Zeeland, zal, ten overstaan van den Notaris *Johs. van den Broecke* en getuigen, in het bijwezen van den Heer Vrederegter, openbaar aan de meestbiedende te koop worden aangeboden, een HUIS en ERVE, PAKHUIS en annexe HOFF en STOETMAKERS-SMEDERIJ, met twee Haarden en vier Vuren, beneveps alle Smids-Gereedschappen, staande en gelegen op het Noordplein, bij de Noordpoort, wijk M. No. 125, Binnen Middelburg voorseemd, waarin sedert verscheidene jaren met veel succes, de *Hoef*- en *Stoetmakers-affaire* is uitgeoefend. — Aangeslagen in de Grondlasten op *f* 11,75.

Hetzelve is dagen voorgen op den dag der Verkooping, van des morgens ten negen tot des namiddags ten twee uren, voor een jeder te zien; en is de memorie van lasten, of een uittreksel, acht dagen voor de verkooping te lezen ten Kantore van voornoemden Notaris *van den Broecke*, residerende te Middelburg.

Van de VLISSINGER Ordinaire-marse des Heer I. GENOE van Zwolle op Amersfoort en verder in correspondentie op Amsterdam en de Hollandsche plaatsen vice versa, berigt hiermit Publiek dat er dagelijks door middel hunner dienst gelegenheid bestaat, om in een dag, en alzoo des avonds om 6 ure te Nijmegen te kunnen aankomen, deze wagen vertrekt dagelijks des morgens om half 7 uur bij D. W. D. DE PENHOEIMER in het *Hof van Holland* te Zwolle.

STOOMPACKET-VAART *tusschen* *ROTTERDAM en LONDEN*
VOOR GOEDEREN EN PASSAGIERS.

Het nieuwe, bijzonder snelzeilende gemakkelijke ingerigte Stoomschip *the London Merchant*, Kapitein *John Pearson*, groot 600 Tonnen, voorzien van twee Stoommachines van lage drukking, te zamen 200 Paardenkracht, met afgezonderde Kajuiten en 100 Bedden, zal vertrekken

Van Rotterdam

Zaturdag den 24 September, ten 1 ure des namiddags,
» » 1 October » » morgens.

Van Londen

Woensdag den 28 September, ten 12 ure des middags.

Adres bij D. BURGER en ZOON, te Rotterdam, en HOFMAN & SCHENK, te Londen.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

*** DE NIEUWE MARTELAAR, *vertoonende de weergalooze daden van den jammeren Paine, en zijn geel andere heldhaftige helden, in de vaderlandsche tien dagen, van 2/— 12 Augustus* 1831. Wordt à 40 Cents uitgegeven, bij de Boekverkoopers VAN ARUM & COMP., op de Waal voor de Kraansluis te *Amsterdam*. Bij welke mede van de pers is gekomen en alom verzonden: VERSPREIDE GEDICHTJES, *voor de welopgevoede jeugd*, door L. H. HAGOU VAN ARUM, in kl. 8°. op best schrijfpapier a 60 Cents, en op gemeen papier a 30 Cents.

*** Bij J. F. THIEME, Boekhandelaar te Nijmegen, is van de pers gekomen en bij BROESE & COMP. te Breda verkrijgbaar:

Dr. H. SCHÖFER, bijdrage ter behandeling der *CHOLERA*, benevens een woord over de besmettelijkheid derzelve, en de beste wijze, om dezelve te verhoeden, door Dr. C. W. HUFELAND, in kl. 8°. 20 Cents.

*** De Roemrijke Overwinningen onzer Vaderlandsche Helden bij HASSELT en LEUVEN door gedenkstukken te vereeuwigen, is de pligt van den Vaderlandschen Kunstenaar. Ten einde daartoe mede te werken, zijn Gebroeders VAN ARUM te Amsterdam, met de Heeren JELGERHUIS en HOOGKAMER overeengekomen, bij inteekening uit te geven, twee met alle mogelijke locale kennis en volgens officiele opgaven uitmuntend bewerkte KUNSTPLATEN, die overwinningen voorstellende, van welke onderneming zij, bij dezen, het geëerd publiek voorloopig berigt geven, zich vleijende met eene algemeene goedkeuring en deelneming.

*** A. P. H. SMIT Boekhandelaar te Rotterdam, heeft uitgegeven en alom verzonden:

BIJDRAGE *tot de meer Algemeene en huislijke kennis der CHOLERA, derzelve voorbehouding en geneeswijze*, a 25 Cents.

BERIGT.

Bij A. KLOOTS te 's Gravenhage, en bij BROESE & COMP. te Breda, zijn nog exemplaren te bekomen van:

MERKES, *Stelsel der OORLOGSVUURPIJLEN*, naar *Congreve*, *Montgery* en anderen; voorzien van een Aanhangsel over het Perkinsche Stoomgeschut. Met Platen en Tabellen. Het hoogduitsche van den generaal *von Hoyer* omgewerkt, uitgebreid en met aanteekeningen verrijkt. Prijs *f* 3,75.

Recensent in de Boekzaal der geleerde wereld gaf in het verleden jaar van dit werk het navolgende verslag:

» Op een tijdstip, als wij ongelukkig, door de dwaasheid en heerschzucht van eenige gewetenlooze of verdwaasde Landgenooten, weder moesten beleven, waarin het behoud van geestdrift en getrouwe krijgslieden, die Vorst en Vaderland toegedaan zijn, een vereischte, zoo levendig gevoeld is en ondervonden wordt, strekt een werkje als hetgeen hier voor ons ligt, natuurlijk te sterker daartoe aan, om ons leert men zich te meer verheugen, dat men er zich zoo zeer op toeleid, om de wetenschap der wapenen behoorlijk te bevorderen. Oorspronkelijk is dit stukje in het Hoogduitsch geschreven, maar het heeft door den Hollandschen ingenieur bij de vertaling, eene zoodanige nieuwe bewerking ondergaan, dat men de verdiensten zoo wel van den heer Merkes als die van den generaal von Hoyer daarbij in aanmerking behoort te nemen.

» Het is ons gebleken, dat de heer Merkes zich aan dit werkje veel moeite gegeven heeft, dat hij een vlijtig en naauwkeurig waarnemer is van 't geen in zijn vak gedaan wordt, van zijverd ijd een nuttig en naarstig gebruik maakt, en inzonderheid het vertrouwen verdient, dat in hem gesteld wordt, en dat hij dus bij zijn stand eere aandoet.

» Wij noemen dit werkje eene belangrijke bijdrage, welke tot verder onderzoek aanspoort en tot vervolmaking van het gebruik der hier behandelde wapenen leiden kan. «

VOOR LATIJNSCHE SCHOLEN.

Bij BROESE & COMP. te Breda, is gedrukt en alom te bekomen:

I. J. ROSSCHA, Grieksche Themata of verzameling van Opstellen, tot het aanleeren van de grafkunde taal, naauwkeurig overeenkomende met de bijgevoegde regelen van derzelver Spraakkunst. 4 klassen . . . *f* 3,70.

II. Mr. G. DORNSEIFFEN, Handboek der Algemeene Geschiedenis, 3 deelen, als: 1°. *Oosterlingen*. 2°. *Grieken*. 3°. *Romeinen*. . . . . *f* 6,90.

Het 4de en 5de deel zullen zoo spoedig doenlijk volgen.

III. ——— Handleiding tot de Algemeene Geschiedenis voor het onderwijs in de Gymnasiën, 5 afdeelingen: 1°. *Oosterlingen*. 2°. *Grieken*. 3°. *Romeinen*. 4°. *Middeleeuwen*. 5°. *Nieuwere Geschiedenis*. . *f* 2,85.

De Heeren Boekhandelaars, welke nog exemplaren in *Commissie* over hebben van het vervolgtijd: SCHETS DER ALGEMEENE GESCHIEDENIS en van die des Vaderlands, ten dienste vooral der Adspiranten tot Kadets bij de Koninklijke Militaire Akademie, door J. BOSSCHA . . . . . *f* 2,40.

en deze niet voor rekening wenschen te houden, worden verzocht dezelve onverwijld aan de Uitgevers, bereidwillig te melden, terug te zenden.